

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Adam Redzik

w sprawie z protestu wyborczego A.Ł.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora
Generalnego
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
25 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Adam Redzik Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

A. Ł. (dalej także: Wnoszący protest), 12 czerwca 2025 r. (data stempla pocztowego) wniósł „protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r.” Wnoszący protest złożył wniosek o stwierdzenie nieważności ww. wyborów we wszystkich okręgach, z uwagi na fakt, iż przed oficjalnym przekazaniem wyników głosowania przez komisje obwodowe do Państwowej Komisji Wyborczej, dane te były raportowane do zewnętrznej, nieautoryzowanej aplikacji informatycznej. Działanie to stanowi naruszenie prawa wyborczego i mogło mieć wpływ na ważność wyborów.

Prokurator Generalny w stanowisku z 24 czerwca 2025 r. wskazał, że protest nie spełnia warunków określonych w przepisach art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego, a to nie odpowiada ustawowemu pojęciu zarzutów protestu wyborczego.

Prokurator Generalny zaznaczył, że Wnoszący protest przedstawił nieprawidłowości w wyborach, bez wskazania, w których obwodowych komisjach wyborczych doszło do takich nieprawidłowości, ani jakich konkretnie wyborców one dotyczyły. W ocenie Prokuratora Generalnego protest został sformułowany jedynie w oparciu o informacje funkcjonujące w przestrzeni publicznej, ale bez wskazania konkretnych przypadków nieprawidłowości, jak również bez przedstawienia bądź wskazania dowodów na potwierdzenie tych naruszeń.

Prokurator Generalny podkreślił, że protest odnosi do wydarzeń na terenie kraju, o których Wnoszący protest jedynie słyszał lub przeczytał w mediach. Nie dotyczy zatem oddanego przez niego głosu, ani sytuacji, która miała miejsce w lokalu wyborczym podczas oddawania przez niego głosu. Zarzut dotyczący korzystania z nieautoryzowanej aplikacji przez członków obwodowych komisji wyborczych, ma charakter wyłącznie abstrakcyjny, odnoszący się do ogólnie pojętych wydarzeń w całym kraju, o których protestujący jedynie słyszał.

Zdaniem Prokuratora Generalnego zarzuty stawiane przez Wnoszącego protest wykraczają poza przedmiot i granice protestu wyborczego.

Reasumując, Prokurator Generalny uznał, że podniesione okoliczności uzasadniają zatem pogląd o pozostawieniu protestu wyborczego bez dalszego biegu, jako niespełniającego wymogów ustawowych.

Państwowa Komisja Wyborcza w stanowisku z 20 czerwca 2025 r. stwierdziła, że Wnoszący protest nie przedstawił żadnych wymaganych ustawowo dowodów naruszeń, wywodząc jedynie w sposób ogólny, że przedstawione przez niego działania mogły mieć wpływ na ważność wyborów.

Państwowa Komisja Wyborcza odnosząc się do zarzutu dotyczącego stosowania przez niektórych członków obwodowych komisji wyborczych aplikacji, tj. narzędzia elektronicznego do gromadzenia wyników głosowania w obwodzie, wyjaśniła, że Krajowe Biuro Wyborcze nie dostarczało obwodowym komisjom wyborczym żadnego oprogramowania mającego na celu przetwarzanie tych danych.

Według opinii Państwowej Komisji Wyborczej w proteście nie spełniono ustawowego wymogu, polegającego na konieczności wskazania, że zarzucane naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów. Poza tym, w ocenie Państwowej Komisji Wyborczej Wnoszący protest nie przedstawił żadnych dowodów, na których opiera swoje zarzuty, są to wyłącznie subiektywne wnioski Wnoszącego protest wywodzone na podstawie publikacji medialnych.

Reasumując, w ocenie Państwowej Komisji Wyborczej powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborczy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) oraz w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone są w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
2. naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Zestawienie tego przepisu o charakterze procesowym, z materialnoprawnymi podstawami protestu wyborczego nie pozostawia wątpliwości, że w proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje Kodeks wyborczy.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 grudnia 2023 r. I NSW 1093/23; z 14 grudnia 2023 r. I NSW 1222/23, z 14 grudnia 2023 r. I NSW 839/23; z 13 grudnia 2023 r. I NSW 799/23; por. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 listopada 2023 r. I NSW 83/23; z 7 listopada 2023 r. I NSW 86/23; z 30 października 2019 r. I NSW 117/19 z 18 lipca 2019 r. I NSW 39/19). W przedmiocie protestu o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb. nie mieszczą się ogólnikowe zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparte jedynie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez właściwy do tego organ, na domniemaniach, hipotezach i założeniach o nieprawidłowościach, bez przedstawiania dowodów, które powinny uzasadniać, rzeczywiście potwierdzać zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z: z 7 lutego 1990 r. III SW 93/90, 5 grudnia 2007 r. III SW 63/07 16 lipca 2014 r. III SW 35/14)

Sąd Najwyższy zauważa, że konstrukcyjnym elementem protestu wyborczego jest takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyborów, które poparte są dowodami i wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu osoby wnoszącej protest.

Odnosząc powyższe do niniejszego protestu, Sąd Najwyższy stwierdza, że protest został sformułowany jedynie w oparciu o informacje funkcjonujące w przestrzeni publicznej, bez przedstawienia bądź wskazania dowodów na potwierdzenie podnoszonych naruszeń. Wnoszący protest nie sprecyzował na czym dokładnie polegały wskazywane przez niego działania i jaki miały wpływ na przebieg głosowania czy ustalenie wyniku wyborów.

Zarzuty podniesione przez Wnoszącego protest mają charakter abstrakcyjny, stanowią ogólne zarzuty, nie mające żadnego związku z osobą wnoszącą ten protest. W związku z tym Sąd Najwyższy uznał, że wniesiony protest nie spełnia

warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie posiada kompetencji ani do inicjowania postępowania protestowego z urzędu, ani do formułowania za protestującego zarzutów, ani wreszcie do wskazywania dowodów, na których Wnoszący protest opiera swoje zarzuty

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.

Adam Redzik Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

[r.g.]